

Pro Natura Karszt és Barlangkutató csoport

1991. évi kutatási jelentése.

Ez évben a barlangkutató csoport a részére kiadott engedély alapján, valamint Zalán Béla egyéni kutatási engedélye szerint tevékenykedett. A kutatási jelentés a csoport munkája mellett tartalmazza Zalán Béla tevékenységét is, így részéről külön jelentés nem készült.

Orfű, 1991. december 25.

Zalán Béla
Zalán Béla

csop. vez.

T a r t a l o m j e g y z é k

1. Csoportélet
2. Sózó-viznyelő
3. Pietró-barlang
4. Gubacsos-viznyelő
5. Mészégető-források barlangja
6. Beremendi kristály barlang
7. Bányajáráson
8. Denevér kutatás
9. Az 1992. évi munkaterv

C s o p o r t é l e t

Csoportunknak ez évben is sikerült a növekvő nehézségek ellenére aktívan folytatnia tevékenységét.

Aktivitásunkat bizonyítja, hogy 28 alkalommal került sor ebben az évben barlangkutató programra. Ezenkívül számos egyéb programra is sorkerült az év folyamán, így a közgyűlésekre, kirándulásokra, ásványgyűjtésre stb. Megrendeztük a kutatótáborunkat egyhetes időtartammal és nyolc fő részvételével.

Célja a Szóó-viznyelő bontása, valamint számos barlangi tura lebonyolítása volt. Tagságunk továbbra is aktívan részt vesz a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület denevér védelmi programjában.

Ezen belül a denevérek élőhelyeinek felkutatásában értünk el jelentős eredményeket, valamint hatékonyan vettünk részt a denevérgyűrűző táborban is. Mindezen programokat annak ellenére sikeresen tudtuk végrehajtani, hogy külföldi tanulmányut, valamint a honvédség és más okok miatt több igen aktív tagunk vált ki időlegesen vagy végleg a csoportunkból.

Ennek ellensúlyozására fokoztuk a barlangkutató népszerűsítését, így több fiatalt sikerült megnyerni ügyünknek.

Kutatásaink a lehetőségek szabta határok között mozogtak, így tovább fokozódott elmaradásunk a dokumentálás területén. Ezen az állapoton kívánunk a jövőben változtatni, mivel a Mecseki Ércbánya Vállalat egyéb támogatások mellett egy függőkompakt is juttatott csoportunknak. Az elkövetkező évben három területen szeretnénk fokozni aktivitásunkat, úgy mint barlangfeltárás, dokumentálás, valamint a biológiai kutatások.

Az 1991-es évben csoportunk által végzett munkában részt vettek:

Bödör Csaba, Závocski Szabolcs, Heim Béla, Szolva Árpád, Gere Csaba, Faul Viktor, Kovács László, Ráczkevy Attila, Bischoff Tamás, Berta Jenőné, Pap Péter, Sebestyén István, Hideg György, Gyetvai Gergely, Paulovics Péter.

Szó- viznyelő

A viznyelőben az év első felében rendszeresen folyt a kutatás.

A növekvő mélység miatt egyre nagyobb igény merült fel, hogy a szállítást egy csörlővel könnyítsük meg.

Augusztus 11-18-ig megrendezésre került a kutatótáborunk 8 fővel.

Az eredményes munkához jelentősen hozzájárult a táborra elkészített csörlő, valamint sikerült a világításhoz szükséges karbidmennyiséget is beszerezni. Így a tábor végére az elért mélység meghaladta a 12 m-t. Jelenleg is agyagos omladékban folyik a bontás, biztató a vizmosta résekből áramló erős huzat.

Az omladék egyes szakaszai cseppkővel erősen összeementálódtak, így az omlásveszély jelentősen csökkent.

Az év során az előregedett ácsolatokat folyamatosan kicseréltük.

A bontása függőlegestől erősen eltér, így a szállításhoz egyre több emberre van szükség.

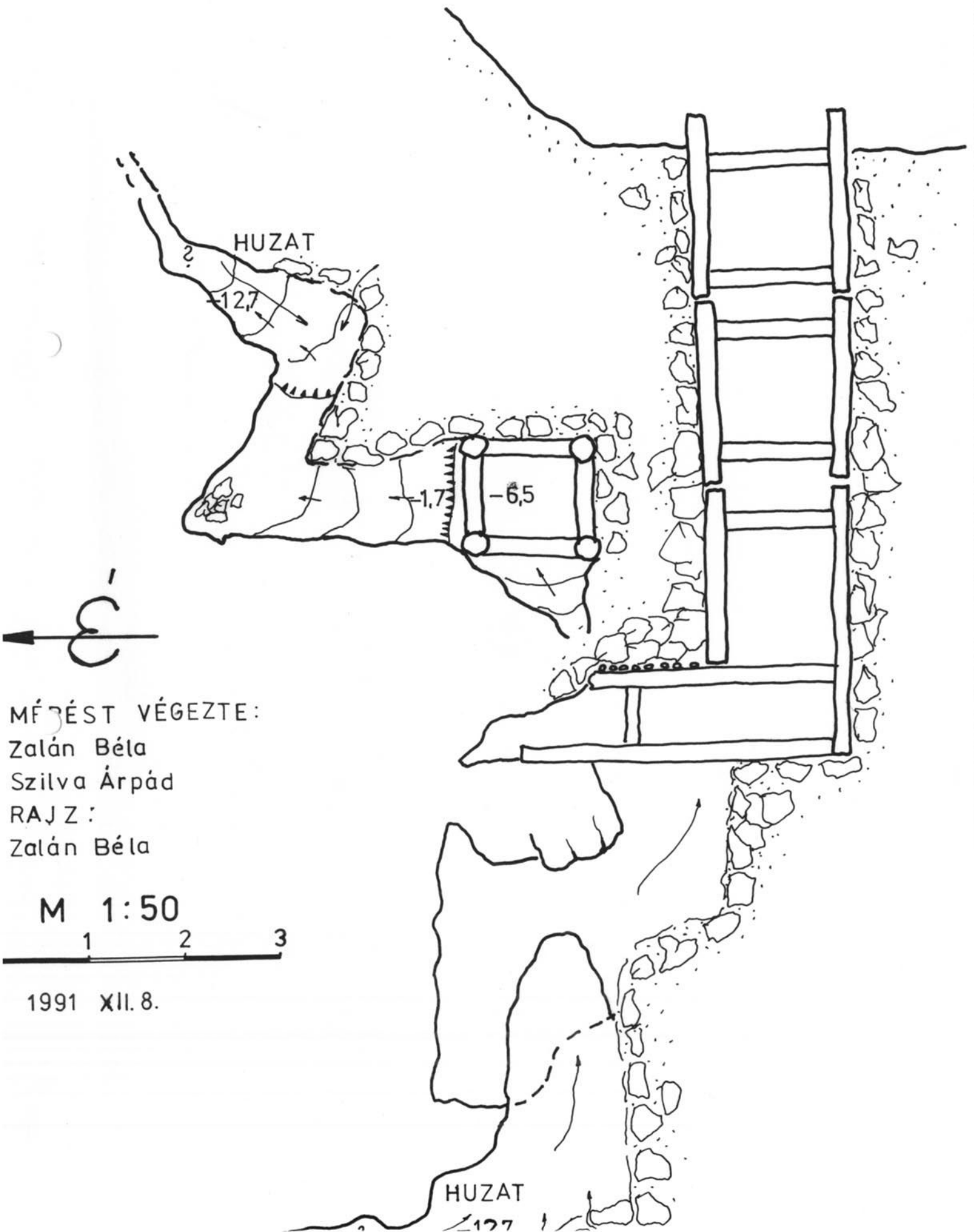
A tábor után a kutatás létszámhiány miatt jelentősen visszaesett.

Célunk a viznyelő kutatására a jövőben táborokat szervezni.

A bontás jelenlegi állapotáról egy térképvázlat készült.

A viznyelőben idén egy telelő denevért figyeltünk meg.

SÓZÓ-víznyelő

MÉZÉST VÉGEZTE:

Zalán Béla

Szilva Árpád

RAJZ:

Zalán Béla

M 1:50

1 2 3

1991 XII. 8.

Pietró - barlang

A barlang bejáratát Zalán Béla találta meg 1991. április 10-én végzett terépjárása során.

A lipóci legelő mellett elterülő fiatalosban a sárga turista uttól északra néhány méterre kis főbör található.

Az észak-dél irányban kissé megnyult főbör alján, annak északi végében egy kernyi juk volt megfigyelhető melyből akkor erős huzat jött.

Bontására 1991. április 14-én került sor, 2 óra alatt sikerült kb.

8 - 10 m mélységű és 25 - 30 m hosszú barlangot feltárni.

Jelenlegi mélypontját egy szűk hasadék alkotja.

Részletes dokumentálása a jövő év feladatai közé tartozik.

A barlangot az év során többször felkerestük így megfigyelhettük, ahogy a denevérek néhány hónap után már birtokba vették egyes szakaszait.

Gubacsos - viznyelő

Idén a kedvező időjárási körülményeket kihasználva többször megkíséreltük a továbbjutást, sajnos eredmény nélkül.

A jelenlegi végpontot alkotó higizzappal telt szifonon mindezeideig nem sikerült áthatolni, mivel méretei is igen kedvezőtlenek.

A turák során folytattuk a járatok kitakarítását, mivel az árvizek újabb szemét mennyiséget sodortak be a barlangba.

A barlang az elmúlt évben lezárásra került, de ismeretlen személyek idén azt feltörték.

Erről a tényről a Természetvédelmi Igazgatóságot értesítettük és önerőből elvégeztük az ajtó javítását.

A lemezgyűrűből kialakított mesterséges bejárat köré elhelyezett löszös tömedékanyagot a tavaszi árvizek a barlangon keresztül teljesen elmosták.

Mészégető-források barlangja.

Az idén lebonyolított számos barlangi tura során szaporodtak megfigyeléseink.

Műszerhiány miatt a tervezett dokumentálási munka elmaradt, a hiányt lehetőség szerint 1992-ben megkíséreljük pótolni.

A turák során szomoruan tapasztaltuk, hogy a területén szétszórt szemét mind gyakrabban jelenik meg a barlang járataiban.

Ismét szeretnénk az illetékesek figyelmét felhívni arra a szomorú tényre, hogy ez a Mecsek-hegység egyik legjobban szennyezett barlangja. Igény szerint a helyszínen részletes információval szolgálhatunk.

Beremendi Kristály - barlang

A Dél-dunántuli Természetvédelmi Igazgatóság kérésünkre hozzájárult a barlang megtekintéséhez.

Az Igazgatósággal és a Bányával történt egyeztetés után sor kerülhetett a barlang megtekintésére.

Turánkat az előcsarnok megtekintésével szeretnénk volna kezdeni, de szomorúan tapasztaltuk, hogy ezt a nagy termet omlásveszély miatt betömedékeltek.

A tömedékben acélcsövekből készült alagutakon érhetők el a barlang állékonyabb részei.

Turánk során bejártuk a barlangrendszer legszebb részeit, így a Kristály - termet a Mosóporost a Cseppkő-termet, valamint a Tavas-ágot. Megcsodálhattuk a gyönyörű képződményeket, melyek formagazdagsága egyedülálló.

Szomorúan láttuk a bányában a fejtés közben megnyílt és lefejtésre került kisméretű üregek képződményeinek pusztulását, pótolhatatlan értékek mennek így veszendőbe.

Csoportunk tagjai szívesen vennének részt az így előkerült képződmények, régészeti leletek megmentésében.

B á n y a j á r á s o n

A Mecseki Ércbánya Vállalat IV. es üzemével a nyár folyamán kialakult jó kapcsoltnak köszönhetően , csoportunk egy részének lehetősége nyílt a bánya megtekintésére.

A bányaüzemben Tóth József aknavezető várt bennünket, akiről hamarosan kiderült, hogy barlangos multtal rendelkezik, így jóval oldottabb hangulatban indultunk átöltözés után a bányába.

A felszínen majd a mélyben is részletes tájékoztatást kaptunk a bánya multjáról, jelenéről és kissé bizonytalan jövőjéről is.

A mélyben megismerkedhettünk a bányászok munkájával, szerszámaival az alkalmazott fejtési módozatokkal.

Nagyon érdekes volt az a geofizikai módszer melynek segítségével a helyszínen határozzák meg a szemre nem megkülönböztethető érces lencsákat.

Feltétlenül meg kell még említeni az üzem által, ez évben a csoportunknak nyújtott támogatásokat, kezdve a nyári kutatótáborunk alatt biztosított fürdési lehetőségeken ,eresztül a szerszámokon át egészen a függőkompaszig, melynek segítségével a dokumentálás terén kívánunk jelentősen előrelépni.

Denevér kutatás

Kutatócsoportunk 1991-ben aktívan vett részt a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Baranya megyei csoportjának denevérvédelmi programjában.

A denevérek állományának a felmérésére és a Magyar Madártani Egyesület Baranya megyei csoportja közös munkacsoportot alakított.

A munkacsoport tevékenységét a denevérek telelő állományának felmérése és a nyári időszakban a szaporodóhelyek feltérképezése jellemzi.

A denevérek telelő kolóniáinak a felmérését - hasonlóan a korábbi évekéhez - a Nyugat-Mecsek karsztos területein végeztük.

Terepbejárásaink alkalmával számos kisebb méretű barlangot, zsombolyt viznyelőt kutattunk fel. A denevérek telelő állományának a felmérése mellett a bejárt barlangok állapotáról is meggyőződhattünk.

Igy került sor a Mánfai-Kőlyuk barlang megrongált rácssainak kijavítására, amit a Természetvédelmi Hivatal bejelentéseink alapján elkészítetett.

Igy az ott telelő ritka denevérfejek mellett az erősen megrongált barlang további romlása is megállítható.

A koranyári időszakban a denevérek szaporodóhelyeit mértük fel.

Itt barlangi szülőhelyeket, kastély és templom padlásokat vizsgáltunk át.

Az ilyen nem barlangi kutatómunkában is részt vettek kutatócsoportunk tagjai.

A hagyományosan megrendezésre kerülő abaligeti denevérgyűrűző és vonuláskutató tábor lebonyolítására augusztus 18 - 25-ig került sor.

A hét folyamán több száz denevért jelöltünk meg, és sikerült néhány több éves gyűrűs példányt is visszafogni. Az elkövetkező években megrendezendő táborok munkájában is részt szeretnénk venni.

Természetesen itt most nem adhatunk pontos értékelést, hiszen a program 5 éves lefutású. A korai, elhamarkodott értékelések hamis képet adnának a denevérállományról. További célunk a programban való aktív részvétel, ami szervesen összeegyeztethető a barlangkutató tevékenységünkkel.

A számos terepbejárás folyamán átfogó képet kaphatunk a kutatott karsztos terület állapotáról.

Ebben a szellemben kívánunk tevékenykedni az 1992-es esztendőben is.

Pro Natura Karszt és Barlangkutató csoport
1992. évi munkaterve.

Általános feladatok:

Hatékonyabb csoportélet kialakítása és folyamatossá tétele.
Fokozni szükséges az erőfeszítéseket, hogy mind jobb anyagi és technikai feltételeket tudjunk teremteni a kutatáshoz.
Szakemberek bevonása a kutatásba.
Folyamatos jókapcsolat kialakítása a hatóságokkal.
Országos rendezvényeken való részvétel.
Kutatások, turák és táborok szervezése és lebonyolítása.
A karszt és barlangkutató propagálása.
A csoportélet dokumentálása.

Részletes feladatok:

Kutatások:

Mészégető-források barlangrendszeréhez tartozó Mész-völgyi víznyelők kutatása.
Sózó-víznyelő bontása az erre a célra szervezett tábor keretén belül.

Dokumentálás:

Mészégető-források barlangjában a dokumentációs munkák folytatása.
Gubacsos-víznyelő térképének befelyezése.
Pietró-barlang térképvázlatának elkészítése.
A denevér állomány megfigyelésének folytatása a nyári gyűrűző tábor aktiv támogatása.
Mecseki és Villányi hegységek barlangjainak felkeresése, megismerése.

Orfű, 1991. december 03.

Zalán Béla
csop.vez.